

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

11.07.2019 № 977

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
08 серпня 2019 р.
за № 880/33851

Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти

Відповідно до [пункту 21](#) частини першої статті 13, [пункту 1](#) частини першої статті 18 Закону України «Про вищу освіту» та [підпункту 51](#) пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, що додається.
2. Директорату вищої освіти та освіти дорослих (Шаров О.І.) забезпечити в установленому порядку подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Рашкевича Ю.М.
4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр

Л. Гриневич

ПОГОДЖЕНО:

Заступник Міністра фінансів України

Ю. Джигир

В.о. Голови Державного агентства з питань електронного урядування України

О. Вискуб

Керівник Секретаріату Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні

Р. Іллічов

Голова Державної регуляторної служби України

К. Ляпіна

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ Міністерства освіти
і науки України
11 липня 2019 року № 977**

ПОЛОЖЕННЯ

про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає основні засади та порядок проведення акредитації освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (далі - акредитації), як інструменту зовнішнього забезпечення якості вищої освіти в Україні.

2. Акредитація здійснюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (далі - Національне агентство).

3. Акредитація є добровільною і проводиться з ініціативи закладу вищої освіти.

4. Акредитація проводиться відповідно до Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», статуту Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, цього Положення та інших актів законодавства.

5. Метою акредитації є:

1) встановлення відповідності якості освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою визначеним цим Положенням критеріям;

2) допомога закладам вищої освіти у визначенні сильних і слабких сторін освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою;

3) надання усім заінтересованим сторонам інформації про якість освітньої програми та освітньої діяльності за освітньою програмою;

4) посилення довіри до вищої освіти в Україні;

5) сприяння інтеграції українських закладів вищої освіти до Європейського простору вищої освіти.

6. Акредитація освітньої програми - оцінювання якості освітньої програми та освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет відповідності стандарту вищої освіти, спроможності виконання вимог стандарту, а також досягнення заявлених у програмі результатів навчання відповідно до критеріїв оцінювання якості освітньої програми (далі - Критерії), наведених у додатку до цього Положення.

Критерії застосовуються з урахуванням стандартів і рекомендацій із забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти.

7. Критерії застосовуються закладом вищої освіти для підготовки відомостей про самооцінювання, а також Національним агентством, його галузевими експертними радами та експертами під час проведення акредитації.

Оцінювання освітньої програми та освітньої діяльності за освітньою програмою здійснюється за кожним критерієм згідно зі шкалою оцінювання, яка охоплює чотири рівні відповідності:

рівень «F» - освітня програма та/або освітня діяльність за цією програмою не відповідає визначеному критерію, і виявлені недоліки мають фундаментальний характер та/або не можуть бути усунені протягом одного року;

рівень «E» - освітня програма та/або освітня діяльність за цією програмою загалом не відповідає визначеному критерію, однак виявлені недоліки можна усунути протягом одного року;

рівень «B» - освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими;

рівень «А» - освітня програма та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають визначеному критерію, у тому числі мають інноваційний/взірцевий характер.

8. У межах однієї спеціальності на одному рівні вищої освіти може здійснюватись одночасна акредитація двох або більше освітніх програм.

9. Дія цього Положення поширюється на заклади вищої освіти та наукові установи незалежно від форми власності та сфери управління, що здійснюють освітню діяльність у сфері вищої освіти (далі - заклади вищої освіти).

Освітні програми, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти відокремленими структурними підрозділами закладів вищої освіти, структурними підрозділами закладів вищої освіти, які знаходяться в іншому населеному пункті, ніж заклад вищої освіти, підлягають окремій акредитації у встановленому цим Положенням порядку.

10. Заклад вищої освіти зобов'язаний сприяти проведенню акредитації та діяти добросовісно у відносинах із Національним агентством, його галузевими експертними радами та експертами.

II. Порядок проведення акредитації

1. Акредитація вперше проводиться, як правило, упродовж останнього року навчання першого набору здобувачів вищої освіти за освітньою програмою.

2. Заклади вищої освіти у період з 1 червня по 1 серпня кожного року в електронній формі попередньо повідомляють Національне агентство про намір акредитувати освітні програми в наступному навчальному році. До 1 вересня кожного року Національне агентство складає графік прийняття заяв про акредитацію і відкриває доступ до електронного кабінету, через який заклад вищої освіти подаватиме відповідні матеріали для акредитації.

Під час складання графіка Національним агентством враховується кількість програм, які заклад вищої освіти бажає акредитувати, місцезнаходження закладу вищої освіти, чисельність здобувачів вищої освіти, доступність експертів для проведення акредитаційної експертизи тощо.

3. Наступна (чергова) акредитація проводиться впродовж останнього року строку дії сертифіката про акредитацію або протягом строку дії умовної (відкладеної) акредитації. У разі непроведення чергової акредитації до завершення строку дії сертифіката про акредитацію чи строку дії умовної (відкладеної) акредитації така акредитація проводиться у тому самому порядку, що вперше.

Заклад вищої освіти має право достроково ініціювати проведення чергової акредитації.

4. Заклад вищої освіти, який бажає акредитувати освітню програму, подає до Національного агентства такі матеріали для акредитації в електронному вигляді, засвідчені кваліфікованим електронним підписом відповідальної особи або кваліфікованою електронною печаткою закладу вищої освіти:

- 1) заяву про проведення акредитації освітньої програми;
- 2) затверджені в установленому порядку освітню програму та навчальний план за цією програмою;
- 3) відомості про самооцінювання освітньої програми відповідно до Критеріїв та документи, що підтверджують наведену в них інформацію;
- 4) рецензії та відгуки роботодавців (за наявності).

Відомості про самооцінювання освітньої програми готує науково-педагогічний або науковий працівник - гарант освітньої програми, визначений за наказом керівника закладу вищої освіти відповідальним за реалізацію цієї освітньої програми. За відсутності відповідного наказу гарантом освітньої програми вважається керівник відповідної проєктної групи, призначений закладом вищої освіти відповідно до [Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності](#), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 347).

5. Матеріали для акредитації подаються в електронній формі через офіційний портал Національного агентства. Усі документи щодо проведення акредитації формуються в акредитаційну справу, яка ведеться в електронному вигляді.

У разі потреби їх підтвердження підписом окремі документи акредитаційної справи можуть бути продубльовані в паперовому вигляді з пізнішим їх скануванням і приєднанням до акредитаційної справи. Секретаріат Національного агентства забезпечує формування акредитаційної справи.

У разі наявності в документах акредитаційної справи інформації, що становить державну таємницю, або конфіденційної інформації допускається доступ до такої інформації виключно в порядку, визначеному законодавством.

6. Упродовж п'яти робочих днів із дня реєстрації заяви про проведення акредитації відповідно до цього Положення призначається склад експертної групи, яка проводить акредитаційну експертизу, визначається строк її роботи, у тому числі дати виїзду експертної групи до відповідного закладу вищої освіти та кінцевий термін подання звіту експертної групи. Одночасно визначається працівник секретаріату Національного агентства, відповідальний за супроводження акредитаційної експертизи і підготовку методичних рекомендацій для експертів перед їхнім виїздом до закладу вищої освіти.

7. Експертна група для проведення акредитаційної експертизи освітньої програми формується в складі керівника та двох експертів, у тому числі одного експерта з числа здобувачів вищої освіти. Вимога щодо включення до складу експертної групи експерта з числа здобувачів вищої освіти не розповсюджується на випадки акредитації освітніх програм за галуззю знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону».

У разі одночасної акредитації двох чи більше освітніх програм у межах однієї спеціальності або міждисциплінарних освітніх програм склад експертної групи може бути розширений, але не більше ніж на одного експерта для одної програми.

На підставі подання організації (об'єднання) роботодавців, професійної асоціації до роботи експертної групи може бути залучений представник роботодавців (за згодою).

До складу експертної групи не включаються експерти, які працюють (у тому числі на умовах сумісництва) або навчаються у відповідному закладі вищої освіти, чи за наявності інших обставин, що свідчать про реальний чи потенційний конфлікт інтересів.

8. Наказ про призначення експертної групи надсилається керівнику закладу вищої освіти, програма якого акредитується, а також гаранту відповідної освітньої програми. За обґрунтованою заявою закладу вищої освіти, зокрема у разі наявності конфлікту інтересів або обставин, які дають підстави для обґрунтованого припущення про упередженість експерта, останній може бути відкликаний зі складу експертної групи з одночасною заміною на іншого експерта.

9. Акредитаційна експертиза передбачає:

1) вивчення експертною групою відомостей про самооцінювання, доданих до них матеріалів, а також усіх інших матеріалів та інформації, що стосується освітньої програми і діяльності закладу вищої освіти за цією програмою;

2) виїзд експертної групи до закладу вищої освіти з метою уточнення фактів, вказаних у відомостях про самооцінювання, опитування представників заінтересованих сторін про освітню програму та діяльність закладу вищої освіти за цією програмою, формування рекомендацій щодо вдосконалення якості освітньої діяльності за цією програмою;

3) складання звіту про результати акредитаційної експертизи.

10. Керівнику та членам експертної групи надсилаються матеріали акредитаційної справи в електронному вигляді для попереднього вивчення. Під час попереднього вивчення матеріалів акредитаційної справи кожний член експертної групи має право отримувати додаткову інформацію від закладу вищої освіти на свій запит.

Фізичні та юридичні особи можуть подавати до Національного агентства звернення з інформацією, що стосується освітньої програми, яка акредитується. Такі звернення доводяться до відома членів експертної групи.

11. Виїзд експертної групи до закладу вищої освіти здійснюється згідно з програмою, узгодженою керівником експертної групи та керівником закладу вищої освіти та/або гарантом освітньої програми не пізніше ніж за три робочих дні до його початку. Тривалість виїзду експертної групи до закладу вищої освіти не може перевищувати трьох днів.

Дотримання вимог програми роботи експертної групи є частиною зобов'язань закладу вищої освіти, передбачених акредитаційною процедурою. Заклад вищої освіти, зокрема, забезпечує у визначений програмою роботи експертної групи час присутності осіб, з якими заплановані індивідуальні співбесіди, інтерв'ю, фокус-групи (представників керівництва закладу, навчально-наукових інститутів (факультетів), педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, представників органів студентського самоврядування, здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців тощо).

За погодженням із Головою Національного агентства у виїзді до закладу вищої освіти як спостерігачі можуть брати участь члени і працівники секретаріату Національного агентства.

12. На час проведення виїзду до закладу вищої освіти члени експертної групи звільняються від виконання обов'язків за місцем роботи або навчання. Керівники закладів освіти, підприємств, установ та організацій, працівники або здобувачі вищої освіти яких беруть участь в акредитаційній експертизі, сприяють участі таких працівників або здобувачів вищої освіти в акредитаційній експертизі та інших заходах Національного агентства.

13. За результатами вивчення відомостей про самооцінювання та інформації, зібраної під час виїзду до закладу вищої освіти, експертна група складає обґрунтований звіт про результати акредитаційної експертизи (далі - звіт).

14. Звіт підписується всіма членами експертної групи. Член експертної групи, який повністю або частково не погоджується зі звітом, має право підписати його з окремою думкою, яка долучається до звіту і є його невід'ємною частиною.

У разі участі в акредитаційній експертизі представника роботодавців до звіту долучається його дорадчий висновок.

15. Звіт подається керівником експертної групи до Національного агентства не пізніше ніж за десять робочих днів після завершення роботи безпосередньо в закладі вищої освіти в електронному вигляді. Секретаріат Національного агентства впродовж двох робочих днів надсилає звіт в електронному вигляді керівнику закладу вищої освіти.

16. Керівник закладу вищої освіти має право впродовж трьох робочих днів із дня отримання звіту надати Національному агентству мотивовані зауваження до звіту, які можуть містити, у тому числі, відомості щодо порушення експертною групою процедури проведення акредитації, визначеної цим Положенням.

17. У день подання зауважень до звіту або на наступний день після завершення строку для подання таких зауважень секретаріат Національного агентства надає доступ до матеріалів акредитаційної справи членам відповідної галузевої експертної ради (далі - ГЕР). Для підготовки проєкту експертного висновку голова ГЕР призначає доповідача з числа членів відповідної ГЕР.

18. Доповідач на основі матеріалів акредитаційної справи впродовж трьох робочих днів із дня його призначення забезпечує підготовку проєкту експертного висновку ГЕР, який має містити обґрунтовану пропозицію щодо прийняття Національним агентством одного з рішень, передбачених [пунктами 3-4](#) розділу III цього Положення.

19. Акредитаційна справа та проєкт експертного висновку розглядаються на засіданні ГЕР, яке ухвалює одне з таких рішень:

- 1) про схвалення експертного висновку ГЕР і направлення акредитаційної справи на розгляд Національного агентства;
- 2) про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи.

Засідання ГЕР може у встановленому порядку проводитися дистанційно.

III. Прийняття рішення про акредитацію

1. Експертний висновок ГЕР або пропозиція щодо призначення повторної акредитаційної експертизи розглядається на засіданні Національного агентства.

2. У разі згоди з пропозицією, що міститься в експертному висновку ГЕР, Національне агентство ухвалює одне з рішень, передбачених пунктами 3-4 цього розділу.

У разі незгоди з пропозицією, що міститься в експертному висновку ГЕР, Національне агентство має право ухвалити рішення про призначення повторної акредитаційної експертизи.

У разі незгоди з пропозицією ГЕР про призначення повторної акредитаційної експертизи Національне агентство має право ухвалити одне з рішень, передбачених пунктами 3-4 цього розділу.

3. Рішення про акредитацію освітньої програми ухвалюється за умов, якщо освітня програма відповідає всім критеріям за рівнями «А» або «В».

Якщо відповідність за рівнем «А» встановлено щодо п'яти і більше критеріїв, рішення про акредитацію освітньої програми ухвалюється з визначенням «зразкова».

Рішення про умовну (відкладену) акредитацію ухвалюється, якщо встановлено відповідність за рівнем «Е» щодо одного або двох критеріїв і за жодним із критеріїв не встановлено відповідності за рівнем «F».

У разі ухвалення рішення про акредитацію освітньої програми, у тому числі з визначенням «зразкова», або про умовну (відкладену) акредитацію Національне агентство видає закладу вищої освіти сертифікат про акредитацію або копію рішення про умовну (відкладену) акредитацію відповідно і вносить зазначену інформацію до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

Сертифікат про акредитацію вперше видається строком на п'ять років, а під час другої та наступних акредитацій - строком на 10 років. Строк дії рішення про умовну (відкладену) акредитацію становить 1 рік.

4. Рішення про відмову в акредитації ухвалюється, якщо принаймні за одним критерієм встановлено відповідність за рівнем «F» або встановлено відповідність за рівнем «Е» щодо трьох і більше критеріїв.

У разі прийняття рішення про відмову в акредитації заклад вищої освіти може подати документи для акредитації цієї самої освітньої програми відповідно до процедури, викладеної в цьому Положенні, наступного навчального року. У такому разі експертна група зобов'язана підтвердити, що недоліки, виявлені під час попередньої акредитаційної експертизи, усунуто.

Незалежно від встановленого рівня відповідності критеріям Національне агентство приймає рішення про відмову в акредитації у разі:

- 1) виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;
- 2) відмови закладу вищої освіти в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інших протиправних або недобросовісних дій закладу вищої освіти, які унеможливають проведення акредитаційної експертизи;
- 3) встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

5. Рішення про призначення повторної акредитаційної експертизи приймається:

- 1) у разі незгоди Національного агентства з експертним висновком ГЕР;

2) якщо акредитаційна експертиза була проведена з порушенням встановленої цим Положенням процедури;

3) якщо є підстави вважати, що експертна група у звіті дійшла явно необґрунтованих висновків.

У разі прийняття рішення про призначення повторної акредитаційної експертизи процедура акредитації проводиться без додаткової оплати від закладу вищої освіти.

Повторна акредитаційна експертиза розпочинається з етапу формування експертної групи. Для повторної акредитаційної експертизи експертна група формується у складі керівника, яким призначається один із членів Національного агентства, та чотирьох експертів, зокрема й одного експерта з числа здобувачів вищої освіти. До складу такої експертної групи не можуть залучатися члени експертної групи, що проводили попередню акредитаційну експертизу.

Повторна акредитаційна експертиза проводиться відповідно до процедури, викладеної в цьому Положенні в пунктах 8-19 розділу II, зокрема охоплюючи підготовку та розгляд експертного висновку ГЕР і ухвалення Національним агентством рішення відповідно до пунктів 3-4 цього розділу.

6. У разі проведення одночасної акредитації групи освітніх програм у межах однієї спеціальності Національне агентство може ухвалити однакові або різні рішення стосовно кожної з освітніх програм, щодо якої проведено акредитаційну експертизу.

7. Керівник закладу вищої освіти та/або гарант освітньої програми, а також керівник і члени експертної групи запрошуються на засідання ГЕР та на засідання Національного агентства, під час яких розглядається відповідна акредитаційна справа.

8. Для забезпечення відкритості та прозорості акредитаційного процесу:

1) на офіційному вебсайті закладу вищої освіти оприлюднюються:

відомості про самооцінювання освітньої програми, що розміщуються не пізніше ніж за 5 робочих днів із дня подання до Національного агентства матеріалів на акредитацію;

рішення про акредитацію або відмову в акредитації освітньої програми, експертний висновок відповідної ГЕР, звіт експертної групи, що оприлюднюються впродовж 10 робочих днів після прийняття рішення Національним агентством;

2) на офіційному вебсайті Національного агентства публікуються:

наказ про затвердження складу експертної групи для проведення акредитаційної експертизи, що розміщується не пізніше наступного робочого дня після його підписання;

рішення про акредитацію або відмову в акредитації освітньої програми, експертний висновок відповідної ГЕР, звіт експертної групи, що оприлюднюється впродовж 10 робочих днів після прийняття рішення Національним агентством.

Цей пункт діє з урахуванням вимог і обмежень щодо оприлюднення інформації з обмеженим доступом, встановлених законодавством.

IV. Правовий статус експертів, що проводять акредитацію

1. Експерт є фахівцем, який здійснює акредитаційну експертизу освітньої програми у закладі вищої освіти.

Експерт - особа, яка володіє потрібними знаннями та навичками, що дають їй змогу ефективно здійснювати оцінювання якості освітніх програм та освітньої діяльності закладів вищої освіти за цими програмами та розробляти рекомендації щодо покращення якості вищої освіти за відповідними спеціальностями.

Експерти добираються з числа науково-педагогічних, наукових працівників, а також здобувачів вищої освіти. Під час акредитації освітніх програм з галузей знань 21 «Ветеринарна медицина» та 22 «Охорона здоров'я» до здобувачів вищої освіти прирівнюються інтерни та лікарі-резиденти. Експерти з числа здобувачів вищої освіти можуть здійснювати функції експертів протягом одного року після втрати статусу здобувача вищої освіти.

Навчання експертів здійснюється Національним агентством.

Члени ГЕР не можуть виконувати функцій експертів щодо освітніх програм зі спеціальностей, що входять у галузь відповідної ГЕР.

Члени Національного агентства можуть виконувати функції експерта винятково у випадку проведення повторної експертизи відповідно до [пункту 5](#) розділу III цього Положення.

2. Експерти під час здійснення акредитаційної експертизи зобов'язані здійснювати свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

3. Експерти здійснюють свої функції на підставі укладених із ними цивільно-правових договорів.

4. Експерти проходять навчання та тестування на предмет наявних у них знань і вмінь, потрібних для проведення акредитаційної експертизи.

5. Експерт повинен знати:

- 1) вимоги цього Положення;
- 2) [Критерії](#), викладені в додатку до цього Положення;
- 3) правові засади функціонування закладів вищої освіти;
- 4) Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти (ESG-2015).

6. Експерт повинен володіти методами зовнішнього оцінювання якості освітніх програм та освітньої діяльності закладу вищої освіти за відповідними програмами, у тому числі вміти:

- 1) установлювати відповідність/невідповідність змісту підготовки здобувачів вищої освіти і випускників освітньої програми стандартам вищої освіти;
- 2) аналізувати, систематизувати й узагальнювати інформацію, що стосується освітньої програми та діяльності закладу за програмою;
- 3) проводити аналіз внутрішньої документації закладів вищої освіти, пов'язаної з розробленням та реалізацією освітньої програми, а також програм практик, методичних матеріалів, розроблених для реалізації освітньої програми, інших матеріалів, що забезпечують якість освіти тощо;
- 4) здійснювати збір інформації шляхом опитування, анкетування, інтерв'ювання та інших методів, а також обробку й узагальнення цієї інформації;
- 5) оцінювати різноманітні ресурси закладу вищої освіти;
- 6) взаємодіяти в процесі проведення акредитаційної експертизи з іншими експертами, Національним агентством, закладом вищої освіти;
- 7) складати звіт про результати акредитаційної експертизи;
- 8) надавати обґрунтовані висновки за результатами акредитаційної експертизи.

7. Під час акредитаційної експертизи експерт має право:

- 1) безперешкодного доступу на територію та до приміщень у дні виїзду до закладу вищої освіти;
- 2) знайомитися з документацією закладу вищої освіти, потрібною для проведення експертизи;
- 3) отримувати від закладу вищої освіти, інших установ та організацій у встановленому законодавством порядку інформацію, потрібну для проведення акредитаційної експертизи;
- 4) проводити інтерв'ювання, фокус-групи, опитування учасників освітнього процесу, отримувати від них інформацію стосовно діяльності закладу вищої освіти в інший спосіб.

8. Під час виїзду до закладу вищої освіти для проведення акредитаційної експертизи експерт не має права:

- 1) харчуватися та проживати за рахунок закладу вищої освіти та/або його працівників;
- 2) вимагати та/або отримувати неправомірну вигоду в будь-якій формі, у тому числі подарунки, від працівників закладу вищої освіти чи третіх осіб;
- 3) спілкуватися з працівниками закладу авторитарно, не підтримувати атмосфери взаємної поваги;

4) розголошувати передчасно інформацію щодо висновків та результатів експертизи.

9. Експерти в період роботи з інформацією з обмеженим доступом під час проведення акредитаційної експертизи повинні діяти у порядку, встановленому законодавством.

10. Національне агентство забезпечує проведення регулярних тренінгів, інструктажів та навчання для експертів з метою підвищення їхньої кваліфікації у сфері забезпечення якості вищої освіти.

11. Експерту забезпечується можливість:

1) вносити пропозиції на розгляд Національного агентства щодо вдосконалення вимог до системи забезпечення якості вищої освіти, освітньої діяльності закладів освіти, Критеріїв, вимог, показників та порядку їх запровадження, внесення змін і доповнень до нормативно-правових актів у сфері забезпечення якості вищої освіти;

2) брати участь у засіданнях ГЕР та Національного агентства під час обговорення результатів акредитаційної експертизи відповідно до вимог цього Положення;

3) брати участь у заходах, які проводить Національне агентство.

12. Експерти, які порушили передбачені цим Положенням вимоги, вилучаються з реєстру експертів за рішенням Національного агентства.

V. Акредитація освітніх програм іноземними акредитаційними агентствами та незалежними установами оцінювання і забезпечення якості вищої освіти

1. В Україні визнаються сертифікати про акредитацію освітніх програм, видані іноземними акредитаційними агентствами чи агентствами забезпечення якості вищої освіти, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України (далі - визнані іноземні акредитаційні агентства).

2. Національне агентство має право ініціювати зміни до переліку визнаних іноземних акредитаційних агентств.

3. У разі акредитації освітньої програми визнаним іноземним акредитаційним агентством інформація про акредитацію такої програми в установленому порядку вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

4. Перед внесенням до Єдиної державної електронної бази з питань освіти відомостей про акредитацію освітньої програми визнаним іноземним акредитаційним агентством заклад вищої освіти надсилає до Національного агентства завірені копію оригіналу та переклад сертифіката й висновку (звіту, іншого документа з деталізованими результатами акредитації) відповідного іноземного агентства українською мовою. Оригінал та переклад оприлюднюються на офіційному вебсайті Національного агентства.

5. Акредитація освітніх програм визнаними іноземними акредитаційними агентствами привірюється до акредитації Національного агентства.

6. Акредитація освітньої програми визнаним іноземним акредитаційним агентством не потребує підтвердження Національним агентством. За цією програмою на період дії сертифіката про акредитацію заклад вищої освіти має право видавати диплом державного зразка.

7. Програми, акредитовані визнаними іноземними акредитаційними агентствами, з ініціативи закладу вищої освіти можуть бути акредитовані Національним агентством відповідно до вимог цього Положення.

8. Національне агентство має право залучати до проведення процедури акредитації освітньої програми акредитовані ним незалежні установи оцінювання та забезпечення якості вищої освіти.

9. Акредитація освітніх програм незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти відбувається згідно з критеріями, визначеними цим Положенням.

10. Сертифікати про акредитацію освітніх програм, видані незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти, акредитованими Національним агентством у встановленому законодавством порядку, прирівнюються до сертифікатів про акредитацію Національного агентства. Відомості про такі сертифікати вносяться до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

VI. Фінансування акредитаційної процедури

1. Фінансування акредитаційної процедури здійснюється за рахунок закладів вищої освіти, які подали документи для проведення акредитації. Оплата послуг за проведення акредитаційної процедури здійснюється на рахунок Національного агентства відповідно до проведеного ним розрахунку.

У разі прийняття рішення про проведення повторної акредитаційної експертизи повторна оплата послуг за проведення акредитаційної процедури не здійснюється.

2. Під час проведення Національним агентством обчислення оплати послуг за проведення акредитаційної експертизи враховуються:

1) оплата праці керівника та членів експертної групи за попереднє вивчення акредитаційної справи та за оформлення звіту про результати акредитаційної експертизи в розмірі 60 % і 55 % відповідно, обчислена від розміру посадового окладу професора, визначеного за 22 тарифним розрядом Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 року № 1298 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2005 року № 790), збільшеного на граничні розміри доплат за вчене звання професора та науковий ступінь доктора наук;

2) оплата праці керівника та членів експертної групи за фактичну кількість відпрацьованих у закладі вищої освіти годин - з розрахунку 16 год та 12 год відповідно, за період роботи, проведений безпосередньо в закладі вищої освіти, з розрахунку ставки погодинної оплати праці професорів, які проводять заняття зі студентами вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації;

3) оплата послуг члена галузевої експертної ради, який готує експертний висновок ГЕР - у розмірі 30 % мінімальної заробітної плати;

4) оплата витрат, пов'язаних з відрядженням членів експертної групи до закладу вищої освіти у розмірах, визначених додатком 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 02 лютого 2011 року № 98 «Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів», а також витрат на проїзд таких експертів до закладу вищої освіти та у зворотному напрямку - у розмірі, що підтверджується відповідними платіжними документами;

5) оплата послуг організаційного характеру, пов'язаних із проведенням Національним агентством, його секретаріатом акредитаційної процедури, зокрема навчання експертів, членів ГЕР, працівників секретаріату і членів Національного агентства, підвищення їх кваліфікації - у розмірі 200 % мінімальної заробітної плати;

6) оплата за оформлення сертифіката про акредитацію, умовну (відкладену) акредитацію освітньої програми та/або за переоформлення, видачу копії, дубліката сертифіката про акредитацію, умовну (відкладену) акредитацію освітньої програми - у розмірі 10 % мінімальної заробітної плати.

3. Кошти за проведення акредитаційної процедури зараховуються до спеціального фонду державного бюджету як власні надходження бюджетної установи з урахуванням вимог Бюджетного кодексу України на рахунок Національного агентства, відкритий у територіальному органі Казначейства, і спрямовуються на оплату Національним агентством витрат, потрібних для забезпечення проведення акредитації, зокрема оплату праці членів

експертної групи, оплату витрат, пов'язаних із роботою експертної групи безпосередньо в закладі вищої освіти, виплати премій та інших форм матеріального заохочення членам Національного агентства, працівникам його секретаріату, оплату праці членів галузевих експертних рад, нарахування на заробітну плату, оплату витрат на їх відрядження для участі в засіданнях Національного агентства та ГЕР Національного агентства, навчання та професійний розвиток членів Національного агентства, ГЕР Національного агентства, працівників секретаріату Національного агентства, керівників та членів експертних груп, співпрацю Національного агентства з національними та міжнародними інституціями у сфері вищої освіти, зокрема з тими, основним напрямом діяльності яких є забезпечення якості вищої освіти та акредитація, створення та експлуатація офіційного вебсайту, оплату комунальних послуг, енергоносіїв, витратних матеріалів, оргтехніки, канцелярських витрат, банківських послуг, послуг зв'язку, виконання поточного та капітального ремонту, придбання обладнання та здійснення інших витрат.

4. Національне агентство має право використовувати протягом поточного бюджетного періоду залишки бюджетних коштів, одержаних за оплату послуг з проведення акредитаційних процедур, що утворилися на початок року на рахунках спеціального фонду, для здійснення видатків бюджету, передбачених у кошторисах на поточний рік.

VII. Оскарження рішення Національного агентства

1. Рішення Національного агентства може бути оскаржене закладом вищої освіти у порядку, визначеному і оприлюдненому Національним агентством. За результатами розгляду скарги Національне агентство приймає обґрунтоване рішення про повне або часткове задоволення скарги чи про залишення поданої скарги без задоволення.

2. Рішення Національного агентства може бути оскаржене до суду у встановленому законодавством порядку.

**Генеральний директор
директорату вищої освіти
та освіти дорослих**

О. Шаров

Додаток
до Положення про акредитацію
освітніх програм, за якими здійснюється
підготовка здобувачів вищої освіти
(пункт 6 розділу I)

КРИТЕРІЇ

оцінювання якості освітньої програми

Обов'язковими умовами для акредитації є відповідність освітньої програми та освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією освітньою програмою таким критеріям:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

4. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям.

7. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання.

9. Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають [Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні \(Лісабон, 1997 р.\)](#), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

4. Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою.

6. Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Цей критерій застосовується з урахуванням вимог та обмежень щодо оприлюднення інформації з обмеженим доступом, встановлених законодавством.

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Цей критерій застосовується під час акредитації освітніх програм третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

5. Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.